

15 -ാം കേരള നിയമസഭ

11 -ാം സമ്മേളനം

നക്ഷത്രചിഹ്നമിട്ട ചോദ്യം നം. 86

12-06-2024 - ൽ മറുപടിയ്ക്ക്

ദേവസം ബോർഡുകളുടെ പ്രവർത്തനം

ചോദ്യം	ഉത്തരം
<p align="center">ശ്രീ തോട്ടത്തിൽ രവീന്ദ്രൻ, ശ്രീ കടകംപള്ളി സുരേന്ദ്രൻ, ശ്രീ. കെ. പ്രേംകുമാർ</p>	<p align="center">ശ്രീ. കെ. രാധാകൃഷ്ണൻ (പട്ടികജാതി, പട്ടികവർഗ്ഗ, പിന്നാക്ക വിഭാഗക്ഷേമവും ദേവസവും പാർലമെന്ററികാര്യവും വകുപ്പ് മന്ത്രി)</p>
<p>(എ) ഭരണ നിർവ്വഹണം കാര്യക്ഷമമാക്കി ക്ഷേത്രങ്ങളുടെ വരുമാനം വർദ്ധിപ്പിക്കുവാൻ എന്തെല്ലാം നടപടികളാണ് ദേവസം ബോർഡുകൾ ചെയ്ത് വരുന്നതെന്ന് വിശദമാക്കാമോ;</p>	<p>(എ) ദേവസം ബോർഡുകൾ, അവയുടെ കീഴിലുള്ള വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനങ്ങൾ എന്നിവയുടെ ദൈനംദിന പ്രവർത്തനം, ഭരണ നിർവ്വഹണം, ദേവസം ബോർഡുകൾ ഉൾപ്പെട്ട കോടതി വ്യവഹാരങ്ങൾ, ദേവസം ബോർഡുകളിലെ നിയമനങ്ങൾ തുടങ്ങിയ വിഷയങ്ങൾ വിലയിരുത്തി ദേവസം ബോർഡുകളുടെ പ്രവർത്തനം കാര്യക്ഷമമാക്കുന്നതിനായി ബഹു. ദേവസം വകുപ്പ് മന്ത്രിയുടെ അധ്യക്ഷതയിൽ നിരവധി യോഗങ്ങൾ ചേർന്നിട്ടുണ്ട്. അത്തരത്തിൽ അവസാനമായി യോഗം ചേർന്നത് 28/05/2024 നാണ്. ബഹു. ദേവസം വകുപ്പ് മന്ത്രിയുടെ അധ്യക്ഷതയിൽ ചേർന്ന അവലോകന യോഗങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഭരണ നിർവ്വഹണം കാര്യക്ഷമമാക്കി വരുമാനം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനായി കൈക്കൊണ്ടിട്ടുള്ള സുപ്രധാന നടപടികൾ ചുവടെ ചേർക്കുന്നു.</p> <p>തിരുവിതാംകൂർ ദേവസം ബോർഡിൽ ക്ഷേത്രങ്ങളുടെ ഡിജിറ്റലൈസേഷൻ നടപടികൾ നടന്നുവരികയാണ്. കൊച്ചിൻ ദേവസം ബോർഡിന് കീഴിലുള്ള ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ ഓൺലൈൻ വഴിയും മൊബൈൽ ആപ്പ് വഴിയും വഴിപാട് ബുക്ക് ചെയ്യുന്നതിനുള്ള സൗകര്യവും UPI ID, QR Code, Swiping Machine എന്നിവ വഴി പണം അടവാക്കുന്നതിനുള്ള സൗകര്യവും ഒരുക്കിയിട്ടുണ്ട്. ഇതുവഴി വരുമാന വർദ്ധനവും ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. കൂടാതെ ഇ-ഇണ്ടി സംവിധാനം മേജർ ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ നടപ്പിലാക്കിയിട്ടുണ്ട്. മലബാർ ദേവസം ബോർഡിന് കീഴിലുള്ള സാമാന്യം മെച്ചപ്പെട്ട വരുമാനമുള്ള ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ കമ്പ്യൂട്ടറൈസ്ഡ് വഴിപാട് സമ്പ്രദായം, ഓൺലൈൻ വഴിപാട് സമ്പ്രദായം, ഇ- കാണിക്ക തുടങ്ങിയ സംവിധാനങ്ങൾ ഏർപ്പെടുത്തുന്നതിന് നടപടി സ്വീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഗുരുവായൂർ ദേവസത്തിൽ</p>

ഓൺലൈൻ വഴിപാടുകൾ നടത്തുവാനുള്ള സംവിധാനം ഏർപ്പെടുത്തുക വഴിയും സ്പെഷ്യൽ ദർശനത്തിന് നിലവിൽ ഉണ്ടായിരുന്ന സംവിധാനം കൂടുതൽ ജനകീയമാക്കി ഇടത്തട്ടുകാരെ നിയന്ത്രിച്ച് ഭക്തരുടെ കാണിക്ക മുഴുവൻ ക്ഷേത്രത്തിന് ലഭിക്കുന്ന സ്ഥിതി വരുത്തിയത് മൂലവും വിവിധ വഴിപാടുകൾ, തുലാഭാരം എന്നിവയുടെ നിരക്കുകൾ കാലാനുസൃതമായി പുതുക്കിയത് വഴിയും വരുമാനം വർദ്ധിപ്പിക്കുവാൻ സാധിച്ചിട്ടുണ്ട്.

വഴിപാടിതര വരുമാനം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി തിരുവിതാംകൂർ ദേവസ്വം ബോർഡിന് കീഴിലുള്ള തരിശു വസ്തുക്കൾ ഉപയോഗപ്രദമാക്കി പാർക്കിംഗിനായി ലേലം ചെയ്ത് നൽകി വരുന്നുണ്ട്.

കൊച്ചിൻ ദേവസ്വം ബോർഡിന് കീഴിലെ കെട്ടിടങ്ങളിലെ മുറികളുടെ വർദ്ധിപ്പിച്ചും ദേവസ്വം ഭൂമികളിലെ മൈതാനങ്ങൾ താല്പാലിക ആവശ്യങ്ങൾക്കായി വാടകയ്ക്ക് നൽകിയും വരുമാനം കണ്ടെത്തുന്നതിന് നടപടി സ്വീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. കൂടാതെ ക്ഷേത്രാചാരങ്ങൾക്ക് ബുദ്ധിമുട്ടില്ലാത്ത രീതിയിൽ ദേവസ്വം ഭൂമികളിൽ പരസ്യ ബോർഡുകൾ സ്ഥാപിച്ചും വരുമാനം ലഭ്യമാക്കുന്നുണ്ട്. മലബാർ ദേവസ്വം ബോർഡിന് കീഴിലുള്ള ചില ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ ഗസ്റ്റ് ഹൗസുകൾ, വിശ്രമ മന്ദിരങ്ങൾ, വിവാഹാവശ്യത്തിനുള്ള കെട്ടിടങ്ങൾ എന്നിവ നിർമ്മിച്ച് വാടകയ്ക്ക് നൽകി വരുമാനമുണ്ടാക്കി വരുന്നുണ്ട്. പുരാവസ്തു-ചരിത്ര പ്രധാനമുള്ള നിർമ്മിതികൾ നിലനിൽക്കുന്ന ക്ഷേത്രങ്ങൾ കേന്ദ്രീകരിച്ചും സവിശേഷമായ ആചാരങ്ങളും സംസ്കാരങ്ങളും നിലനിൽക്കുന്ന ക്ഷേത്രങ്ങൾ കേന്ദ്രീകരിച്ചും സർക്യൂട്ട് സ്ഥാപിച്ച് തീർത്ഥാടന ടൂറിസം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിച്ച് വരുന്നുണ്ട്. സ്ഥലസൗകര്യമുള്ളതും പ്രധാന റോഡുകൾക്ക് സമീപത്തായി സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നതുമായ ക്ഷേത്രങ്ങൾ കേന്ദ്രീകരിച്ച് ഷോപ്പിംഗ് കോംപ്ലക്സുകൾ നിർമ്മിക്കുന്നതിനുള്ള വിവിധ പ്രോജക്ടുകൾ ബോർഡിന്റെ പരിഗണനയിലുണ്ട്. കൂടാതെ ക്ഷേത്ര ഭൂമികളിൽ പെട്രോൾ/ഗ്യാസ് ബങ്കുകൾ ആരംഭിക്കുന്നതിന് അനുയോജ്യമായ സ്ഥലം കണ്ടെത്തുന്നതിനുള്ള നടപടിയും നടന്നുവരുന്നുണ്ട്. കാസർഗോഡ് ജില്ലയിലെ ക്ഷേത്രങ്ങളുടെ അധീനതയിലുള്ളതും തരിശായി കിടക്കുന്നതുമായ ചെങ്കൽ പ്രദേശങ്ങളിൽ സൗരോർജ്ജ പാടങ്ങൾ നിർമ്മിക്കുന്നതിനും പാലക്കാട് ജില്ലയിലെ ശ്രീ ചാത്തൻ കുളങ്ങര ക്ഷേത്രത്തിന്റെ ഉടമസ്ഥതയിലുള്ള തരിശ് ഭൂമിയിൽ

കേരള ക്രിക്കറ്റ് അസോസിയേഷൻ മുഖാന്തിരം രാജ്യാന്തര സ്റ്റേഡിയം നിർമ്മിക്കുന്നതിനുള്ള ചർച്ചകളും പുരോഗമിക്കുകയാണ്. ഗുരുവായൂർ ദേവസ്വം ഗസ്റ്റ് ഹൗസുകൾ നവീകരിച്ച് മികച്ച സേവനം ഉറപ്പാക്കുന്നതിനോടൊപ്പം കാലാനുസൃതമായി ഗസ്റ്റ് ഹൗസുകളുടെ നിരക്കും വർദ്ധിപ്പിച്ചത് മൂലം വരുമാനം വർദ്ധിപ്പിക്കാൻ സാധിച്ചിട്ടുണ്ട്. കൂടാതെ ക്ഷേത്ര പരിസരത്ത് ഇ-ഇണ്ടി സ്ഥാപിച്ചത് വഴി ഓൺലൈൻ വഴിയുള്ള കാണിക്കയിൽ വർദ്ധനവ് ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. ഭക്തർ സമർപ്പിക്കുന്ന വിളക്കുകളും മറ്റും എല്ലാ വർഷവും ലേലം ചെയ്ത് നൽകുന്നതു വഴിയും വരുമാനം ലഭ്യമാകുന്നുണ്ട്. ആനക്കോട്ടയിലെ സന്ദർശക ഫീസ്, വാഹന പാർക്കിങ്ങ്, ഫോട്ടോഗ്രാഫി എന്നിവയുമായി ബന്ധപ്പെട്ടും വരുമാനം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിന് നടപടികൾ സ്വീകരിച്ചിട്ടുണ്ട് കൂടാതെ ഷോപ്പിങ് കോംപ്ലക്സിന്റെ നിർമ്മാണം പൂർത്തിയാകുന്നതോടെ വഴിപാടിതര വരുമാനത്തിൽ കൂടുതൽ വർദ്ധനവ് ഉണ്ടാകുന്നതാണ്. കൂടൽമാണിക്യം ക്ഷേത്രത്തിന്റെ ഉടമസ്ഥതയിലുള്ള റാണാവിലുള്ള പറമ്പിൽ ഒരു ഷോപ്പിങ് കോംപ്ലക്സ് പണി പൂർത്തീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. കൂടാതെ മണിമാളിക കെട്ടിടം നിന്നിരുന്ന സ്ഥലത്തും കച്ചേരി വളപ്പിലും ഷോപ്പിങ് കോംപ്ലക്സുകൾ നിർമ്മിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ നടന്നുവരുന്നു.

ക്ഷേത്ര ജീവനക്കാർ പാലിക്കേണ്ട ക്ഷേത്രാചാരങ്ങളെ സംബന്ധിച്ചും ക്ഷേത്രത്തിൽ ലഭിക്കുന്ന വിലപിടിപ്പുള്ള വസ്തുക്കൾ കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നത് സംബന്ധിച്ചും ക്ഷേത്ര ജീവനക്കാർക്ക് പരിശീലനം നൽകുന്നതിനാവശ്യമായ നടപടികൾ സ്വീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. പാറശ്ശാല മുതൽ വടക്കൻ പറവൂർ വരെയുള്ള തിരുവിതാംകൂർ ദേവസ്വം ബോർഡിന്റെ അധീനതയിലുള്ള ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ ജോലി ചെയ്യുന്ന എല്ലാ വിഭാഗം ജീവനക്കാർക്കും ഗ്രൂപ്പ് അടിസ്ഥാനത്തിൽ "ഭക്തസുഖം ക്ഷേത്രദർശനം" എന്ന പേരിൽ പഠന പരിശീലന ക്ലാസ് ആരംഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. മലബാർ ദേവസ്വം ബോർഡ് ഓഫീസുകളിൽ ഇ-ഓഫീസ് സംവിധാനം, പബ്ലിക് സമ്പ്രദായം എന്നിവ ഏർപ്പെടുത്തുന്നതിനുള്ള പ്രാഥമിക നടപടികൾ നടന്നുവരുന്നു. കൂടൽമാണിക്യം ദേവസ്വം ഓഫീസുകളിൽ പബ്ലിക് സിസ്റ്റം നടപ്പിൽ വരുത്തുകയും, ക്ഷേത്ര കൗണ്ടറുകൾ കമ്പ്യൂട്ടർവത്കരിക്കുകയും ജീവനക്കാർക്ക് കമ്പ്യൂട്ടർ പരിശീലനം നൽകുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

(ബി) വഴിപാടിതര വരുമാനം വർദ്ധിപ്പിക്കുവാൻ ബോർഡുകൾക്കായിട്ടുണ്ടോ; എങ്കിൽ വിശദാംശം

(ബി) ദേവസ്വം ബോർഡുകൾ, അവയുടെ കീഴിലുള്ള വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനങ്ങൾ എന്നിവയുടെ

ദൈനംദിന പ്രവർത്തനം, ഭരണ നിർവ്വഹണം, ദേവസ്വം ബോർഡുകൾ ഉൾപ്പെട്ട കോടതി വ്യവഹാരങ്ങൾ, ദേവസ്വം ബോർഡുകളിലെ നിയമനങ്ങൾ തുടങ്ങിയ വിഷയങ്ങൾ വിലയിരുത്തി ദേവസ്വം ബോർഡുകളുടെ പ്രവർത്തനം കാര്യക്ഷമമാക്കുന്നതിനായി ബഹു. ദേവസ്വം വകുപ്പ് മന്ത്രിയുടെ അദ്ധ്യക്ഷതയിൽ നിരവധി യോഗങ്ങൾ ചേർന്നിട്ടുണ്ട്. അത്തരത്തിൽ അവസാനമായി യോഗം ചേർന്നത് 28/05/2024 നാണ്. ബഹു. ദേവസ്വം വകുപ്പ് മന്ത്രിയുടെ അദ്ധ്യക്ഷതയിൽ ചേർന്ന അവലോകന യോഗങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഭരണ നിർവ്വഹണം കാര്യക്ഷമമാക്കി വരുമാനം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനായി കൈക്കൊണ്ടിട്ടുള്ള സുപ്രധാന നടപടികൾ ചുവടെ ചേർക്കുന്നു.

തിരുവിതാംകൂർ ദേവസ്വം ബോർഡിൽ ക്ഷേത്രങ്ങളുടെ ഡിജിറ്റലൈസേഷൻ നടപടികൾ നടന്നുവരികയാണ്. കൊച്ചിൻ ദേവസ്വം ബോർഡിന് കീഴിലുള്ള ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ ഓൺലൈൻ വഴിയും മൊബൈൽ ആപ്പ് വഴിയും വഴിപാട് ബുക്ക് ചെയ്യുന്നതിനുള്ള സൗകര്യവും UPI ID, QR Code, Swiping Machine എന്നിവ വഴി പണം അടവാക്കുന്നതിനുള്ള സൗകര്യവും ഒരുക്കിയിട്ടുണ്ട്. ഇതുവഴി വരുമാന വർദ്ധനവും ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. കൂടാതെ ഇ-ഇണ്ടി സംവിധാനം മേജർ ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ നടപ്പിലാക്കിയിട്ടുണ്ട്. മലബാർ ദേവസ്വം ബോർഡിന് കീഴിലുള്ള സാമാന്യം മെച്ചപ്പെട്ട വരുമാനമുള്ള ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ കമ്പ്യൂട്ടറൈസ്ഡ് വഴിപാട് സമ്പ്രദായം, ഓൺലൈൻ വഴിപാട് സമ്പ്രദായം, ഇ- കാണിക്ക തുടങ്ങിയ സംവിധാനങ്ങൾ ഏർപ്പെടുത്തുന്നതിന് നടപടി സ്വീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഗുരുവായൂർ ദേവസ്വത്തിൽ ഓൺലൈൻ വഴിപാടുകൾ നടത്തുവാനുള്ള സംവിധാനം ഏർപ്പെടുത്തുക വഴിയും സ്പെഷ്യൽ ദർശനത്തിന് നിലവിൽ ഉണ്ടായിരുന്ന സംവിധാനം കൂടുതൽ ജനകീയമാക്കി ഇടത്തട്ടുകാരെ നിയന്ത്രിച്ച് ഭക്തരുടെ കാണിക്ക മുഴുവൻ ക്ഷേത്രത്തിന് ലഭിക്കുന്ന സ്ഥിതി വരുത്തിയത് മൂലവും വിവിധ വഴിപാടുകൾ, തുലാഭാരം എന്നിവയുടെ നിരക്കുകൾ കാലാനുസൃതമായി പുതുക്കിയത് വഴിയും വരുമാനം വർദ്ധിപ്പിക്കുവാൻ സാധിച്ചിട്ടുണ്ട്.

വഴിപാടിതര വരുമാനം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി തിരുവിതാംകൂർ ദേവസ്വം ബോർഡിന് കീഴിലുള്ള തരിശു വസ്തുക്കൾ ഉപയോഗപ്രദമാക്കി പാർക്കിംഗിനായി ലേലം ചെയ്ത് നൽകി വരുന്നുണ്ട്.

കൊച്ചിൻ ദേവസ്വം ബോർഡിന് കീഴിലെ കെട്ടിടങ്ങളിലെ മുറികളുടെ വർദ്ധിപ്പിച്ചും ദേവസ്വം ഭൂമികളിലെ മൈതാനങ്ങൾ താല്പാലിക ആവശ്യങ്ങൾക്കായി വാടകയ്ക്ക് നൽകിയും വരുമാനം കണ്ടെത്തുന്നതിന് നടപടി സ്വീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. കൂടാതെ ക്ഷേത്രാചാരങ്ങൾക്ക് ബുദ്ധിമുട്ടില്ലാത്ത രീതിയിൽ ദേവസ്വം ഭൂമികളിൽ പരസ്യ ബോർഡുകൾ സ്ഥാപിച്ചും വരുമാനം ലഭ്യമാക്കുന്നുണ്ട്. മലബാർ ദേവസ്വം ബോർഡിന് കീഴിലുള്ള ചില ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ ഗസ്റ്റ് ഹൗസുകൾ, വിശ്രമ മന്ദിരങ്ങൾ, വിവാഹാവശ്യത്തിനുള്ള കെട്ടിടങ്ങൾ എന്നിവ നിർമ്മിച്ച് വാടകയ്ക്ക് നൽകി വരുമാനമുണ്ടാക്കി വരുന്നുണ്ട്. പുരാവസ്തു-ചരിത്ര പ്രധാനമുള്ള നിർമ്മിതികൾ നിലനിൽക്കുന്ന ക്ഷേത്രങ്ങൾ കേന്ദ്രീകരിച്ചും സവിശേഷമായ ആചാരങ്ങളും സംസ്കാരങ്ങളും നിലനിൽക്കുന്ന ക്ഷേത്രങ്ങൾ കേന്ദ്രീകരിച്ചും സർക്യൂട്ട് സ്ഥാപിച്ച് തീർത്ഥാടന ടൂറിസം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിച്ച് വരുന്നുണ്ട്. സ്ഥലസൗകര്യമുള്ളതും പ്രധാന റോഡുകൾക്ക് സമീപത്തായി സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നതുമായ ക്ഷേത്രങ്ങൾ കേന്ദ്രീകരിച്ച് ഷോപ്പിംഗ് കോംപ്ലക്സുകൾ നിർമ്മിക്കുന്നതിനുള്ള വിവിധ പ്രോജക്ടുകൾ ബോർഡിന്റെ പരിഗണനയിലുണ്ട്. കൂടാതെ ക്ഷേത്ര ഭൂമികളിൽ പെട്രോൾ/ഗ്യാസ് ബങ്കുകൾ ആരംഭിക്കുന്നതിന് അനുയോജ്യമായ സ്ഥലം കണ്ടെത്തുന്നതിനുള്ള നടപടിയും നടന്നുവരുന്നുണ്ട്. കാസർഗോഡ് ജില്ലയിലെ ക്ഷേത്രങ്ങളുടെ അധീനതയിലുള്ളതും തരിശായി കിടക്കുന്നതുമായ ചെങ്കൽ പ്രദേശങ്ങളിൽ സൗരോർജ്ജ പാടങ്ങൾ നിർമ്മിക്കുന്നതിനും പാലക്കാട് ജില്ലയിലെ ശ്രീ ചാത്തൻ കുളങ്ങര ക്ഷേത്രത്തിന്റെ ഉടമസ്ഥതയിലുള്ള തരിശ് ഭൂമിയിൽ കേരള ക്രിക്കറ്റ് അസോസിയേഷൻ മുഖാന്തിരം രാജ്യാന്തര സ്റ്റേഡിയം നിർമ്മിക്കുന്നതിനുള്ള ചർച്ചകളും പുരോഗമിക്കുകയാണ്. ഗുരുവായൂർ ദേവസ്വം ഗസ്റ്റ് ഹൗസുകൾ നവീകരിച്ച് മികച്ച സേവനം ഉറപ്പാക്കുന്നതിനോടൊപ്പം കാലാനുസൃതമായി ഗസ്റ്റ് ഹൗസുകളുടെ നിരക്കും വർദ്ധിപ്പിച്ചത് മൂലം വരുമാനം വർദ്ധിപ്പിക്കാൻ സാധിച്ചിട്ടുണ്ട്. കൂടാതെ ക്ഷേത്ര പരിസരത്ത് ഇ-ഇണ്ടി സ്ഥാപിച്ചത് വഴി ഓൺലൈൻ വഴിയുള്ള കാണിക്കയിൽ വർദ്ധനവ് ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. ഭക്തർ സമർപ്പിക്കുന്ന വിളക്കുകളും മറ്റും എല്ലാ വർഷവും ലേലം ചെയ്ത് നൽകുന്നതു വഴിയും വരുമാനം ലഭ്യമാകുന്നുണ്ട്. ആനക്കോട്ടയിലെ സന്ദർശക ഫീസ്, വാഹന പാർക്കിങ്, ഫോട്ടോഗ്രാഫി എന്നിവയുമായി

ബന്ധപ്പെട്ടും വരുമാനം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിന് നടപടികൾ സ്വീകരിച്ചിട്ടുണ്ട് കൂടാതെ ഷോപ്പിങ് കോംപ്ലക്സിന്റെ നിർമ്മാണം പൂർത്തിയാകുന്നതോടെ വഴിപാടിതര വരുമാനത്തിൽ കൂടുതൽ വർദ്ധനവ് ഉണ്ടാകുന്നതാണ്. കൂടൽമാണിക്യം ക്ഷേത്രത്തിന്റെ ഉടമസ്ഥതയിലുള്ള റാണാവില്ലുള്ള പറമ്പിൽ ഒരു ഷോപ്പിങ് കോംപ്ലക്സ് പണി പൂർത്തീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. കൂടാതെ മണിമാളിക കെട്ടിടം നിന്നിരുന്ന സ്ഥലത്തും കച്ചേരി വളപ്പിലും ഷോപ്പിങ് കോംപ്ലക്സുകൾ നിർമ്മിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ നടന്നുവരുന്നു.

ക്ഷേത്ര ജീവനക്കാർ പാലിക്കേണ്ട ക്ഷേത്രാചാരങ്ങളെ സംബന്ധിച്ചും ക്ഷേത്രത്തിൽ ലഭിക്കുന്ന വിലപിടിപ്പുള്ള വസ്തുക്കൾ കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നത് സംബന്ധിച്ചും ക്ഷേത്ര ജീവനക്കാർക്ക് പരിശീലനം നൽകുന്നതിനാവശ്യമായ നടപടികൾ സ്വീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. പാറശ്ശാല മുതൽ വടക്കൻ പറവൂർ വരെയുള്ള തിരുവിതാംകൂർ ദേവസ്വം ബോർഡിന്റെ അധീനതയിലുള്ള ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ ജോലി ചെയ്യുന്ന എല്ലാ വിഭാഗം ജീവനക്കാർക്കും ഗ്രൂപ്പ് അടിസ്ഥാനത്തിൽ "ഭക്തസുഖം ക്ഷേത്രദർശനം" എന്ന പേരിൽ പഠന പരിശീലന ക്ലാസ് ആരംഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. മലബാർ ദേവസ്വം ബോർഡ് ഓഫീസുകളിൽ ഇ-ഓഫീസ് സംവിധാനം, പബ്ലിങ് സമ്പ്രദായം എന്നിവ ഏർപ്പെടുത്തുന്നതിനുള്ള പ്രാഥമിക നടപടികൾ നടന്നുവരുന്നു. കൂടൽമാണിക്യം ദേവസ്വം ഓഫീസുകളിൽ പബ്ലിങ് സിസ്റ്റം നടപ്പിൽ വരുത്തുകയും, ക്ഷേത്ര കാണ്ടുകൾ കമ്പ്യൂട്ടർവത്കരിക്കുകയും ജീവനക്കാർക്ക് കമ്പ്യൂട്ടർ പരിശീലനം നൽകുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

(സി) ആരാധനയ്ക്ക് ഒപ്പം ആതുര സേവനവും ഉറപ്പാക്കാൻ വിവിധ ദേവസ്വം ബോർഡുകൾ സ്വീകരിച്ച നടപടികൾ എന്തൊക്കെയാണ്?

(സി) **തിരുവിതാംകൂർ ദേവസ്വം ബോർഡ്**
 നെടുമങ്ങാട് താലൂക്കിൽ സത്യസായി ഓർഫനേജുമായി ചേർന്ന് ഡയാലിസിസ് സെന്റർ ആരംഭിക്കുന്നതിന് നടപടികൾ സ്വീകരിച്ചുവരുന്നു.
കൊച്ചിൻ ദേവസ്വം ബോർഡ്
 കൊച്ചിൻ ദേവസ്വം ബോർഡിന് കീഴിൽ നെല്ലുവായ് ധനന്തരി ക്ഷേത്രത്തോടനുബന്ധിച്ച് ഒരു ആയുർവേദ ആശുപത്രി പ്രവർത്തിച്ച് വരുന്നുണ്ട്. എറണാകുളം ശിവക്ഷേത്രത്തിൽ ആഴ്ചയിൽ ഒരു ദിവസം ആയുർവേദ ഡോക്ടർമാർ സൗജന്യമായി രോഗികളെ പരിശോധിച്ചു വരുന്നുണ്ട്. കൂടാതെ കൊച്ചിൻ ദേവസ്വം ബോർഡിന് കീഴിൽ തൃശൂരിൽ ഒരു ഡയാലിസിസ് യൂണിറ്റ് ആരംഭിക്കുന്നതിന് നടപടി സ്വീകരിച്ചെങ്കിലും ബഹു. ഹൈക്കോടതിയിൽ ഇതുവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട്

കേസ് നിലനിൽക്കുന്നതിനാൽ പ്രവർത്തനം തുടങ്ങുവാൻ സാധിച്ചിട്ടില്ല.

മലബാർ ദേവസ്വം ബോർഡ്

മലബാർ ദേവസ്വം ബോർഡിന് കീഴിലുള്ള ശ്രീ കാടാനൂഴ ക്ഷേത്രത്തിന്റെ ഉടമസ്ഥതയിൽ ചാരിറ്റബിൾ ഹോസ്പിറ്റൽ & ഡയാലിസിസ് സെന്റർ പ്രവർത്തനമാരംഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. നിർമ്മനരായ രോഗികൾക്ക് പൂർണ്ണമായും സൗജന്യമായി ഡയാലിസിസ് ചെയ്യുന്നതിനുള്ള സൗകര്യവും മറ്റു രോഗികൾക്ക് സൗജന്യമായി പ്രഥമ ശ്രുശ്രൂഷ ചികിത്സയും ഇവിടെ ലഭ്യമാണ്. കൂടാതെ ബോർഡിന് കീഴിലുള്ള ശ്രീ മണപ്പള്ളി ഭഗവതി ക്ഷേത്രം പാലക്കാട്, ശ്രീ പിഷാരികാവ് ദേവസ്വം കോഴിക്കോട്, ശ്രീ മങ്ങോട്ട്കാവ് ഭഗവതി ക്ഷേത്രം പാലക്കാട്, ശ്രീ മമ്മിയൂർ മഹാദേവ ക്ഷേത്രം, ശ്രീ മാമാനിക്കുന്ന് മഹാദേവി ക്ഷേത്രം എന്നീ ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ നിന്നും നിർമ്മനരായ രോഗികൾക്ക് പ്രതിവർഷം ഒരു നിശ്ചിത സംഖ്യ സാമ്പത്തിക സഹായമായി നൽകി വരുന്നുണ്ട്.

ഗുരുവായൂർ ദേവസ്വം

ഗുരുവായൂർ ദേവസ്വത്തിന്റെ ഉടമസ്ഥതയിൽ പ്രാഥമിക സൗകര്യങ്ങളോട് കൂടിയ ഒരു മെഡിക്കൽ സെന്ററും ആയുർവേദ ആശുപത്രിയും പ്രവർത്തിച്ച് വരുന്നുണ്ട്. കൂടാതെ ഗുരുവായൂർ ദേവസ്വത്തിന് സെറ്റിൽമെന്റാധാര പ്രകാരം ലഭ്യമായ കെട്ടിടത്തിൽ വയോജനങ്ങളെ താമസിപ്പിച്ച് പരിപാലിക്കുന്നതിന് ആവശ്യമായ എല്ലാ ചെലവുകളും ഗുരുവായൂർ ദേവസ്വം നിർവ്വഹിച്ച് വരുന്നുണ്ട്. കൂടാതെ നവജീവനം ഡയാലിസിസ് സെന്ററിന്റെ പ്രവർത്തനത്തിനായി ഗുരുവായൂർ ദേവസ്വത്തിൽ നിന്നും പ്രതിമാസം ഏകദേശം ഒരു ലക്ഷം രൂപയുടെ മരുന്നും രണ്ട് നഴ്സിംഗ് സ്റ്റാഫിന്റെ സേവനവും നൽകി വരുന്നുണ്ട്.

കൂടൽമാണിക്യം ദേവസ്വം

കൂടൽമാണിക്യം ദേവസ്വത്തിന്റെ കീഴിൽ സംഗമേശ്വര ആയുർവേദ ഗ്രാമം എന്ന പേരിൽ ആയുർവേദ ചികിത്സാലയം ആരംഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. പ്രായമായ രോഗികൾക്ക് വീടുകളിൽ പോയി പരിചരണം നൽകുന്നതിന് ജെറിയാട്രിക് യൂണിറ്റ് ആരംഭിക്കുകയും ആയതിന് ഒരു ഭക്തൻ ഒരു വാഹനം സ്പോൺസർ ചെയ്യുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ആയതിന്റെ പ്രവർത്തനവും കാര്യക്ഷമമായി നടന്നുവരുന്നു.

